

Asia: VN/3049/2021

Lausuntopyyntö opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

Lausunnonantajan lausunto opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

1) Opettajarekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin tuottamiin hyötyihin ja rekisterin käyttötarkoituksiin. Onko rekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset kuvattu selvitysraportissa onnistuneesti ja eri tahojen tarpeet ja näkökulmat huomioiden? (Ks. raportin luku 6, osin myös luku 7).

Hyöty suhteessa nykytilaan ja käyttötarkoitus on kuvattu laajasti ja onnistuneesti. Korkeakoulusektorin näkökulmat on suppeasti käsitelty, ilmeisesti perustuen vain työnantajapuolen (Unifi ja Arene) näkemyksiin. Jatkovalmistelussa kuultava myös korkeakoulusektorin henkilöstöjärjestöjä.

Tieteentekijät pitää tärkeänä, että mahdollinen rekisteri mahdollistaa myös validin tutkimusdatan käytön tutkimustarkoituksiin. Nykyinen opettajatiedonkeruu ei ole toiminut riittävällä tavalla tutkimusaineistona.

2) Opettajarekisteriin liittyvät haasteet: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisteriin liittyviin haasteisiin. Onko opettajarekisteriin ja sen perustamiseen liittyvä haasteet huomioitu selvityksessä onnistuneesti? (Ks. osin luvut 6, 8 ja 9)

Kyllä on.

3) Opettajarekisterin kohderyhmät ja vaiheittainen eteneminen: Pyydämme kommentteja raportissa esitettyihin opettajarekisterin kohderyhmiin ja vaiheittaiseen etenemiseen. Jos opettajarekisteri perustetaan, mitkä kohderyhmät opettajarekisterin tulisi kattaa, mitä koulutusasteita sen tulisi koskea? Miksi? Onko selvityksessä esitetty opettajarekisterin perustamisen vaiheistaminen tarkoituksenmukaista? (Ks. luku 7)

Ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa rekisterin pitää koskea muita koulutusasteita kuin korkea-astetta. Korkea-asteen osalta ei ole tehty selvityksessä tarvittavaa pohjatytöä. Kuten selvitysryhmä

esittääkin, kolmannessa vaiheessa tulee vasta harkita korkeakoulujen opettajien lisäämistä opettajarekisteriin.

Yliopistoissa opettajuus on aivan erilainen käsite kuin muissa koulutusinstituutioissa. Yliopistojen opetus perustuu lain mukaan tutkimukseen ja tämä tarkoittaa, että kaikki opetustehtävissä olevat henkilöt myös tutkivat. Välillä enemmän, välillä vähemmän ja joskus eivät ollenkaan. Opetus- ja tutkimushenkilökunnan tehtäviin kuuluu myös paljon muuta kuin opetus- ja tutkimustehtäviä. Näin ollen ennen rekisterin harkitsemista korkea-asteelle tulee selvittää perusteellisesti mitä on opettajuus, miten opetustehtäviin (ja muihin työtehtäviin) käytetään aikaa eri aloilla ja eri korkeakouluissa. Yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstön työajan käytöstä ei ole tällä hetkellä ajantasaista tietoa, vaikka sellaista on ollut määrä hankkia (OKMn Korkeakouluvisio).

4) Opettajarekisterin sisällöt: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin sisältöihin. Mitä tietoja rekisterin tulisi kattaa? (Ks. luku 7.3)

-

5) Opettajarekisteriin liittyvät tiedonsaantioikeudet ja tietosuojakysymykset: Pyydämme kommentteja opettajarekisteriin liittyviin tiedonsaantioikeuksiin ja tietosuojakysymyksiin. Pitäisikö opettajarekisterin tietojen saatavuus organisoida jotenkin toisin kuin mitä selvityksessä esitetään? (Ks. erityisesti luku 9.5; osin myös muut luvun 9 alaluvut)

-

6) Opettajarekisterin kustannukset: Pyydämme kommentteja rekisterin perustamiseen ja ylläpitoon liittyviin kustannuksiin. Onko opettajarekisterin kustannukset kuvattu selvityksessä onnistuneesti? Millaisia selvityksen ulkopuolelle jääneitä kustannuksia opettajarekisterin perustamisesta ja ylläpidosta voi aiheutua? (Ks. pääasiassa luku 8.1)

-

7) Vaihtoehdot rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle: Pyydämme kommentteja vaihtoehtoista rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle. Onko esityksessä huomioitu riittävän kattavasti muut vaihtoehtoiset tavat tiedonkeruulle? Olisiko selvityksessä esitetylle opettajarekisterille toimivaa vaihtoehtoa, joka tuottaisi tarvittavaa tietoa opettajista? Miten nykyistä kolmen vuoden välein toteutettavaa opettajatiedonkeruuta tulisi kehittää nykyisiä ja tulevia tietotarpeita vastaavaksi? (Ks. pääasiassa luku 8.3, myös 3.4)

-

8) Muut mahdolliset huomiot opettajarekisteriselvitykseen liittyen

-

9) Kannatatteko selvityksessä kuvatun opettajarekisterin perustamista?

Kyllä

Moisio Johanna
Tieteentekijöiden liitto